

Sekretariatet

Regionstyrelsen

RS/451/2025

2025-05-23

Riksavtalet för utomlänsvård

Ärendebeskrivning

Riksavtalet för utomlänsvård är en överenskommelse mellan Sveriges regioner som innehåller bestämmelser om vad som gäller när en person får vård, såväl fysisk som via distanskontakt utanför sin hemregion eller av vårdgivare som kontrakterats av annan region. Avtal kring hur utomlänsvård ska hanteras har funnits regionerna mellan sedan många år tillbaka. Den senaste versionen av riksavtal för utomlänsvård beslutades 2005.

Under 2024 remisshanterades ett förslag på reviderat riksavtal för utomlänsvård. Region Jämtland Härjedalen deltog och lämnade ett yttrande (RS/434/2024). SKR har till viss del tagit hänsyn till Region Jämtland Härjedalens två synpunkter.

De ena gällde förslag i kapitel 4.3 om hemsjukvård, d v s att en hemregion ersätter en vårdregion för endast läkarinsatser i hemsjukvård, utifrån att hemsjukvården upp till sjuksköterskenivå vanligtvis har skatteväxlats från region till kommun. Region Jämtland Härjedalen opponerade sig om att hänsyn inte tagits till övergången till "Nära vård och personcentrerad vård" där såväl regional som kommunal primärvård är central, samt hela vårdteamets insats gentemot befolkningen. Skrivningen i kommande riksavtal har ändrats till: *"Hemregionen ersätter vårdregionen för den vård som utförts av regionens medarbetare."*

Det andra gällde förslaget i kapitel 7 om transporter och resor som utgår från principen att det medicinska behovet ska styra valet av transportmedel och att vårdregionen avgör vilket transportmedel som ska användas. Region Jämtland Härjedalen opponerade sig då förslaget strider mot gällande lag om reseersättning (1991:419) d v s om frågor om resekostnadsersättning provas så ska det (enligt denna lag) ske av den sjukvårdshuvudman inom vars område sökanden är bosatt. Detta är ett exempel då flera olika lagrum krockar med varandra och är inte helt enkel att parera. Skrivningen i kommande riksavtal har dock ändrats till: *"Vårdregionen avgör vilket transportmedel som ska användas under tiden patienten vårdas av regionen. Vid hemtransport av patienten bör valet stämmas av med hemregionen och hemregionen ska beredas möjlighet att själv utföra transporten."* Detta är ett steg framåt för regioner som vill ha kostnadskontroll. Skrivningen ger dock utrymme och tolkning för att vårdregionen fortsätter styra över andras och vår regions resekostnader.

Den 11 april 2025 tog SKR:s styrelse beslut om ett nytt riksavtal för utomlänsvård. Det nya avtalet har en giltighetstid från och med 1 september 2025. Regionerna rekommenderas att godkänna och tillämpa det nya avtalet och återkomma med sina beslut senast den 15 augusti.

Syftet med avtalet är att åstadkomma en effektiv samverkan mellan regionerna. Riksavtalet är en etablerad del i att främja en god samverkan regionerna emellan. Den viktigaste delen för en god samverkan är dock dialogen och informationen mellan regionerna, då riksavtalet inte är heltäckande regelverk.

Det nya reviderade avtalet medför några nyheter och förändringar:

- Vårdkontakter på distans i primärvård finns nu med. Nivåerna på ersättningen för distanskontakter hanteras fortfarande i SKR:s rekommendation om gemensamma utomlännersättningar för digitala vårdtjänster.
- Nytt stycke om övernattning i samband med remiss.
- Placering enligt lagen om stöd och service till vissa funktionshindrade har lagts till de lagstiftningar som innebär att vård kan ges utan att ta kontakt med hemregionen.
- Ett lägre belopp än tidigare för att ha samråd med hemregionen innan förskrivning av hjälpmedel. Det är nu endast beloppet som avgör om det måste vara ett samråd eller inte. Beloppet är också indexerat.
- Tillkommit möjlighet att fakturera enligt regional prislista, och inte enligt kontraktet med en utförare. Transparens behöver finnas kring grunderna för fakturering.
- Ny skrivning, att obetalda fakturor regioner emellan inte ska skickas till inkasso.
- Ett nytt avsnitt kring hantering av skyddad folkbokföring och sekretessmarkering.

Det nya reviderade avtalet bedöms inte få några större ekonomiska konsekvenser för Region Jämtland Härjedalen. Administrationen kan eventuellt öka på Hjälpmedelscentralen men den ökande spårbarheten på hjälpmedel som detta medför kan istället inbringa en del intäkter.

Hälso- och sjukvårdsnämnden behandlade ärendet 2025-05-22 § 47 och föreslår regionfullmäktige:
Riksavtal för utomlänsvård med giltighet från och med den 1 september 2025 godkänns.

Regiondirektörens förslag

Regionstyrelsen tillstyrker hälso- och sjukvårdsnämndens förslag.

I tjänsten

Sara Lewerentz
Regiondirektör

Johan Palm
Hälso- och sjukvårdspolitiska avdelningen

Utdrag till

Regionfullmäktige